

Vida pública, privada i secreta d'una cantant llegendària

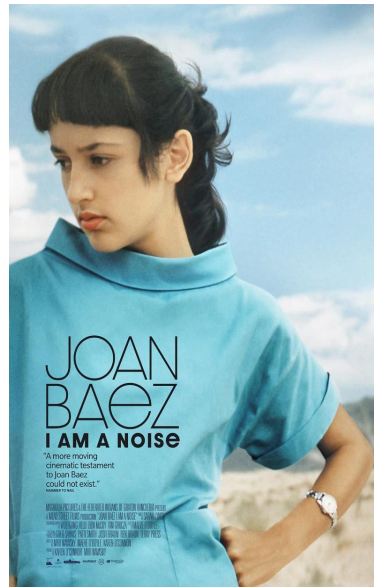
Una cita de Gabriel Garcia Márquez es reproduïx al començament de "Joan Baez: *"I am a Noise"*. Ve a dir que tothom té tres vides: la pública, la privada i la secreta. Aquest documental, produït per Patty Smith i realitzat per Miri Navasky, Maeve O'Boyle i Karen O'Connor, és una iniciativa de la pròpia Joan Baez que va començar a concretar-se amb l'inici d'una llarga gira de comiat realitzada en els últims anys: com si hi hagués una voluntat de recapitulació, de revisar la trajectòria pública i privada, i també la necessitat, com es fa present en el film, de revelar alguna cosa de la vida secreta: un soroll dins seu.

Compta, doncs, amb la implicació total d'ella, que aporta un relat reflexiu sobre ella mateixa, amb la perspectiva del pas del temps, i una documentació inèdita formada sobretot per pel·lícules domèstiques de la família Baez, altres imatges amateurs, cartes, dietaris i dibuixos de la mateixa cantant que, fets durant la seva infantesa i joventut, a vegades són animats donant compte d'alguna cosa secreta, pròxima a l'indicible i també borrosa en el record, que va ocupant espai al documental: una angoixa bategant per sota l'aparença pública d'una cantant justament llegendària.

Aquesta vida secreta s'expressa amb una remor que, jugant amb l'efecte d'una revelació retardada, finalment esclata. Un possible abús comès pel pare patit a la infantesa i que hauria "descobert" o identificat en sessions de teràpia, una constant a partir d'un moment de la seva vida, s'esbossa com l'origen d'un trauma amb conseqüències perdurables: essent-ne també una possible víctima, la seva germana Mimi (amb una carrera estroncada com a cantant) va arribar a suïcidar-se. Tanmateix, el record de Joan Baez pel que fa al possible abús és borrós i fa presents els enigmes de la memòria i de la constitució de tota personalitat.

Al capdavall, la seva família de quàquers (aparentment lluminosa, com mostren les imatges d'uns films domèstics, i amb molta consciència social) ens recorda els secrets (les mentides i, sí, també els abusos) que poden formar part de tota mena de famílies.

Tot i el soroll que hi fa la "vida secreta", el documental, que també usa imatges d'arxiu en bona part cogudes, dona prou compte de la irrupció fulgurant,

Joan Baez: I am a Noise

Estats Units, 2023

Direcció: Miri Navasky, Maeve O'Boyle, Karen O'Connor

Música: Sarah Cairtriona Lynch

Intèrprets: Joan Baez

Durada: 113 minuts

Gènere: Documental

Idioma: anglès

Subtítols: castellà

Data d'estrena:

30/08/2024

just a finals de l'última dècada dels cinquanta i quan ella tenia només disset anys, d'una cantant que va donar nova vida a la música folk amb una veu preciosa i l'energia amb què va voler fer costat als pàries i dissortats de la Terra. I no només dels seus inicis, sinó de la seva evolució, que arriba fins a la gira de comiat l'any 2019: hi ha belles reflexions de Baez sobre el fet que la seva veu ha anat perdent el vigor, però ha madurat fent-se, potser, més lliure.

Les paraules de la cantant semblen sinceres i és així que s'hi va fent present la seva vida privada (com ara l'amor juvenil viscut amb una noia) sovint barrejada amb la pública: la seva relació, marcada pel desencís, amb Bob Dylan (de qui se'n va enamorar pel seu talent, però a qui no va poder suportar, diu, per "tanta droga i tanta masculinitat") i amb el periodista i activista nord-americà David Harris, pare del seu únic fill, el músic Gabriel Harris, amb qui ha mantingut una relació complicada, però que no és per res que l'hagi acompanyat en l'última gira.

Baez va fer costat a la lluita dels afroamericans per la igualtat dels drets civils i va participar en les protestes contra la Guerra del Vietnam. Mai no ha perdut la consciència social, però a la vegada reconeix que ha sigut una mena d'addicta a l'activisme. Un detall de la complexitat d'una vida abordada al documental que no deixa de fer present la seva bella veu i algunes de les seves belles cançons.

Imma Merino Serrat
Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona